

Notificare privind modificări propuse ale Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014 - 2020

Având în vedere faptul că, pentru POIM 2014 - 2020, a fost parcursă procedura de evaluare strategică de mediu și Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice a emis Avizul de mediu nr. 3/20.08.2015, în conformitate cu prevederile Art. 5 alin. 3 lit b) din Hotărârea de Guvern nr. 1076/8.07.2004, AM POIM prezintă mai jos propunerile de modificare a programului operațional gestionat:

A. Propuneri de modificare în sectorul de transport

1. Completarea tipurilor de acțiuni specifice pentru dezvoltarea infrastructurii portuare, prin menționarea distinctă a suprastructurii portuare, pentru un plus de claritate din perspectiva legislației de ajutor de stat

Având în vedere faptul că reglementările europene în materie de ajutor de stat (în special Regulamentul (UE) nr. 651/2014 modificat și completat prin Regulamentul (UE) 1084/2017) disting între infrastructura și suprastructura portuară și impun condiții diferite de finanțare a dezvoltării acestora, AM POIM propune menționarea distinctă ca tip de acțiune a investițiilor în dezvoltarea suprastructurii portuare atât în cadrul Obiectivului Specific (OS) 1.3 *Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor situate pe rețeaua TEN-T centrală* cât și în cadrul OS 2.4 *Creșterea volumului de mărfuri tranzitate prin terminale intermodale și porturi*.

Menționăm faptul că noțiunea de suprastructură așa cum este definită în Regulamentul (UE) nr. 651/2014 modificat și completat prin Regulamentul (UE) 1084/2017 este implicit cuprinsă deja în cadrul OS 1.3 care prevede sprijinirea acțiunilor de *modernizare și dezvoltare a capacității porturilor situate pe rețeaua TEN-T centrală, inclusiv componente aferente transportului intermodal* și mai ales în cadrul OS 2.4 care prevede *asigurarea facilităților moderne și serviciilor aferente pentru manipularea adecvată a mărfurilor în terminale intermodale și în porturi, achiziția de instalații portuare și alte echipamente*.

Prin modificarea propusă se asigură un plus de claritate și corelare între diversele documente cu impact asupra finanțării, fără a se modifica portofoliul de proiecte sau indicatorii aferenți OS 1.3 și OS 2.4.

2. Completarea categoriilor de beneficiari de investiții în dezvoltarea infrastructurii portuare cu un nou tip de beneficiari, respectiv operatorii portuari

Pentru a impulsiona implementarea investițiilor prioritizate pentru modernizarea infrastructurii portuare și atingerea indicatorilor prevăzuți pentru OS 1.3 și 2.4, AM POIM propune introducerea *operatorilor portuari* ca tip de beneficiari în cadrul OS 1.3 și OS 2.4.

Modificarea propusă consolidează dimensiunea operațională a investițiilor prioritizate pentru dezvoltarea infrastructurii portuare, aceasta fiind un deziderat al politicii sectoriale care a fost transpus în programul operațional încă de la momentul aprobării de către Comisie. De asemenea, menționăm că programul prevede și în prezent eligibilitatea pentru *alți potențiali beneficiari* în cadrul OS 1.3 și pentru *operatorii de terminale intermodale* în cadrul OS 2.4., fără însă ca operatorii portuari să fie menționați distinct.

Prin modificarea propusă se consolidează dimensiunea operațională a investițiilor prioritizate pentru dezvoltarea infrastructurii portuare, fără a se modifica portofoliul de proiecte sau indicatorii aferenți OS 1.3 și OS 2.4.

B. Propuneri de modificare în sectorul de mediu

1. Actualizarea strategică a programului în domeniul managementului deșeurilor

La momentul aprobării programului operațional de către Comisia Europeană, Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD) se afla în curs de elaborare, ceea ce a făcut ca prin POIM să fie promovate la finanțare doar proiectele finalizate, proiectele pregătite în perioada de programare 2007 - 2013 dar nedemarate, precum și un sistem de management integrat al deșeurilor pentru Municipiul București.

Având în vedere faptul că PNGD a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 942 din 20 decembrie 2017, se impune actualizarea referirilor programului la această strategie sectorială, precum și includerea prevederii potrivit căreia investițiile care urmează a fi propuse spre finanțare din POIM trebuie să corespundă unor măsuri investiționale identificate prin PNGD aprobat. Astfel, prin POIM se va finanța o nouă categorie de proiecte, respectiv *proiecte noi, în acord cu prevederile PNGD și care să fie complementare investițiilor deja realizate, contribuind în acest fel la sustenabilitatea sistemelor de management integrat.*

Prin această modificare se creează cadrul pentru posibila finanțare din POIM a unor proiecte care vor conduce la atingerea obiectivelor PNGD, cu mențiunea că, pentru acest plan strategic, a fost parcursă procedura SEA și a fost emis Avizul de mediu nr. 46/14.12.2017.

2. Completarea OS 3.1 cu prevederi privind închiderea unor depozite de deșeuri industriale

În contextul procedurii de infringement aflată în derulare ca urmare a întârzierii

înregistrate de România în ceea ce privește închiderea a 68 de depozite de deșeuri industriale neconforme (Directiva 1999/31CE), Ministerul Mediului, prin Administrația Fondului de Mediu, a identificat un necesar de investiții care depășește 200 de milioane de euro, pentru închiderea a 20 de depozite de deșeuri industriale neconforme.

Având în vedere cuantumul semnificativ de resurse bugetare publice necesar pentru închiderea acestor depozite, precum și faptul că pentru 13 dintre aceste depozite proiectarea tehnică este finalizată, Ministerul Mediului a solicitat AM POIM includerea acestor obiective de investiții în lista de proiecte finanțabile din POIM pentru asigurarea conformării cu Directiva 1999/31CE alături de proiectele pentru îndeplinirea cerințelor europene care vizează deșeurile municipale.

În acest context, AM POIM a solicitat Comisiei Europene în luna aprilie 2018 un punct de vedere cu privire la oportunitatea finanțării acestui tip de investiții în cadrul POIM, Axa Prioritară 3, OS 3.1. În 13 iunie 2018, Comisia Europeană a transmis acordul de principiu pentru finanțarea acestor investiții *în condițiile identificării clare a unui set de proiecte care să poată fi implementate în condițiile încadrării în perioada de eligibilitate a cheltuielilor, a respectării principiilor "poluatorul plătește" și a normelor aplicabile privind ajutorul de stat.* (se va prelua în secțiunea 2. A.6.2 Principii de selecție a proiectelor).

În acest scop, AM POIM propune introducerea unui tip suplimentar de acțiune în cadrul OS 3.1 după cum urmează:

- *Proiecte de închidere a depozitelor neconforme de deșeuri industriale periculoase și nepericuloase*

De asemenea, AM POIM propune completarea tipului de beneficiar eligibil în cadrul OS 3.1 pentru a include Administrația Fondului de Mediu.

Acest tip suplimentar de proiecte va contribui la indicatorul de realizare 2S28 *Depozite de deșeuri neconforme închise / reabilite*, nefiind necesare modificări ale programului în ceea ce privește indicatorii de realizare aferenți OS 3.1.

În ceea ce privește principalul rezultat vizat în cadrul OS 3.1 de creștere a capacității sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale, deși nu se poate stabili o contribuție la acesta, AM POIM nu își propune, în acest moment, introducerea unui nou indicator de rezultat, având în vedere că, prin valoare, aceste investiții nu vor afecta poziția dominantă a investițiilor care contribuie la rezultatul urmărit. Ulterior, în funcție de valoarea cererilor de finanțare și de ritmul de implementare al acestor proiecte, AM POIM va avea în vedere posibilitatea de preluare în program a unui indicator de rezultat pentru reflectarea conformării cu cerințele europene de depozitare a deșeurilor industriale.

Menționăm faptul că deșeurile industriale sunt cuprinse în lista deșeurilor care face obiectul analizei din PNGD (secțiunea 2.1 Aspecte cheie privind Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, pag 10), pentru care a fost emis Avizul de mediu nr.

46/14.12.2017. De asemenea, în cadrul Avizul de mediu menționat, pag. 19, ținând cont de obiectivele de mediu stabilite și de potențialul impact asupra factorilor de mediu și sănătății umane, este prevăzută printre măsurile de prevenire și reducere a efectelor negative și Măsura 4 - Închiderea și ecologizarea depozitelor neconforme.

3. Completarea prevederilor OS 3.1 privind acțiunile de consolidare a capacității instituționale

Versiunea curentă a programului prevede posibilitatea de finanțare în cadrul OS 3.1 a unor acțiuni pentru *consolidarea capacității instituționale a beneficiarilor în domeniul sistemelor integrate de management al deșeurilor, ca parte integrantă a proiectelor individuale.*

Având în vedere solicitarea Ministerului Mediului de sprijinire a implementării PNGD printr-un program de asistență tehnică, AM POIM propune completarea descrierii tipului de acțiune privind consolidarea capacității instituționale după cum urmează:

- Consolidarea capacității instituționale a beneficiarilor în domeniul sistemelor integrate de management al deșeurilor, ca parte integrantă a proiectelor individuale, a Ministerului Mediului pentru guvernarea în domeniul de management al deșeurilor precum și a instituțiilor publice cu responsabilități în domeniul gestionării deșeurilor.

Rezultatele așteptate prin implementarea acestei asistențe tehnice pot avea un impact semnificativ în ceea ce privește îmbunătățirea sectorului de management al deșeurilor, prin aplicarea uniformă a măsurilor de prevenire și de gestionare a deșeurilor.

Tipul de beneficiar prevăzut pentru OS 3.1 va fi ajustat în consecință pentru a include Ministerul Mediului și alte instituții publice cu responsabilități în domeniu.

Prin modificarea propusă nu se modifică portofoliul de proiecte de investiții, fiind vizate exclusiv proiecte de asistență tehnică, și nici indicatorii aferenți OS 3.1.

4. Actualizarea strategică a programului în domeniul prevenirii și gestionării riscurilor, cu includerea riscurilor din Raportul național privind Evaluarea Națională a Riscurilor

La momentul aprobării programului operațional, evaluarea națională a riscurilor, prin care este vizată fundamentarea și implementarea unei abordări holistice de reducere a vulnerabilității la toate tipurile de risc, se afla în curs de elaborare, în coordonarea Ministerului Afacerilor Interne.

Având în vedere faptul că *Raportul național privind Evaluarea Națională a Riscurilor* a fost finalizat și condiționalitatea ex-ante prevăzută de Regulamentul nr. 1303/2013 pentru Obiectivul Tematic 5 a fost îndeplinită, se impune actualizarea referirilor programului la acest document strategic. Prin urmare, OS 5.1 va fi completat cu o

listă sintetică a riscurilor, conform matricei riscurilor din cadrul evaluării naționale: cutremure, incendii de pădure, secetă, alunecări de teren, epidemii, accidente nucleare sau radiologice, accidente cu produse periculoase pe timpul activității de transport, accidente chimice cu implicații în afara amplasamentului, zoonoze/epizootii.

În ceea ce privește principalele tipuri de acțiuni, se va avea în vedere respectarea prevederilor POIM, respectiv „măsuri de promovare a infrastructurii verzi specifice riscurilor identificate prin evaluarea națională și / sau prin planul de acțiune de adaptare la schimbări climatice”. Aceste măsuri trebuie justificate în baza unor strategii sectoriale, hărți de risc sau alte documente de planificare specifice riscurilor vizate.

Principalele tipuri de activități, pentru proiectele care vizează aceste riscuri nou identificate vor fi detaliate în cadrul Ghidului Solicitantului.

Nu este necesară modificarea categoriilor de beneficiari prevăzuți pentru OS 5.1 întrucât programul face referire la alte organisme cu atribuții în prevenirea și managementul la nivel național a riscului de inundații (ex. Administrația Națională de Meteorologie) sau alte riscuri identificate pe baza evaluării naționale. Se va elimina paranteza - după ce rezultatele acesteia vor fi disponibile.

Pentru reflectarea impactului operațiunilor prin care POIM va sprijini măsuri de prevenire și protecție împotriva altor riscuri, AM POIM propune introducerea unui nou indicator de rezultat în cadrul OS 5. 1, după cum urmează:

Denumire indicator: *Riscuri pentru care sunt promovate masuri de prevenire și pregătire*

Valoare de referință (2018): 1 (riscul de inundații care include și eroziunea costieră potrivit Evaluării Naționale a Riscurilor)

Valoarea - țintă (2023): 10 (nr. total de riscuri identificate prin Evaluarea Națională)

În cadrul OS 5.2. se va preciza faptul că proiectele promovate vizează tipurile de riscuri identificate în Evaluarea Națională a Riscurilor, prin completarea listei de acțiuni astfel:

- *Orice alt tip de acțiune necesar pentru gestionarea riscurilor identificate cutremure, incendii de pădure, secetă, alunecări de teren, epidemii, accidente nucleare sau radiologice, accidente cu produse periculoase pe timpul activității de transport, accidente chimice cu implicații în afara amplasamentului, zoonoze/epizootii) - conform matricei riscurilor din cadrul evaluării naționale*

Pentru OS 5.2., la secțiunea de beneficiari se va preciza ”Parteneriatul cu IGSU poate să nu presupună activități sau finanțare din partea IGSU”. Această prevedere este necesară pentru a asigura coordonarea intervențiilor în sector, menținerea unei

abordări strategice în domeniu.

Măsurile de prevenire și protecție împotriva altor riscuri identificate în cadrul evaluării naționale menționate vor fi promovate la finanțare în condițiile prevăzute de program (OS 5.1), respectiv prin măsuri de promovare a infrastructurii verzi.

5. Revizuirea secțiunii referitoare la tipul de beneficiar specific OS 5.2 Creșterea nivelului de pregătire pentru o reacție rapidă și eficientă la dezastre a echipajelor de intervenție

Versiunea curentă a programului prevede faptul că, *pentru acțiuni ce vizează Sistemul Național Unic pentru Apeluri de Urgență, beneficiarul unic este Serviciul de Telecomunicații Speciale, fără a fi necesar un parteneriat cu IGSU.*

Având în vedere că Serviciul de Telecomunicații Speciale intenționează solicitarea de finanțare pentru investiții apreciate ca fiind o continuare logică a sistemului SNUAU, asigurând cooperarea agenților specializate de intervenție prin creșterea interoperabilității și optimizarea managementului resurselor de intervenție, AM POIM propune completarea secțiunii referitoare la tipul de beneficiar specific OS 5.2, după cum urmează:

Pentru acțiuni ce vizează Sistemul Național Unic pentru Apeluri de Urgență și modernizarea platformei comune TETRA-PCT, beneficiarul unic este Serviciul de Telecomunicații Speciale, fără a fi necesar un parteneriat cu IGSU.

De asemenea, indicatorul *Sistem IT pentru gestionarea situațiilor de urgență* va fi redenumit după cum urmează: *Sistem IT&C pentru asigurarea gestionării situațiilor de urgență.*

Prin această propunere nu se modifică portofoliul de proiecte de investiții, fiind vizat doar tipul de beneficiar eligibil.

C. Propuneri de modificare în sectorul de energie

Diminuarea valorii - țintă a indicatorului 2S62 Lungimea rețelei termice reabilite / extinse (Fond de Coeziune)

În versiunea curentă a programului, pentru indicatorul de realizare 2S62 *Lungimea rețelei termice reabilite / extinse* aferent OS 7.2 *Creșterea eficienței energetice în sistemul centralizat de furnizare a energiei termice în Municipiul București* este prevăzută o valoare - țintă (2023) de 500 de km (250 km de rețea primară reprezentând o lungime tur-retur de 500 km de conductă).

Alocarea programului în valoare de aprox 159 milioane Euro, pentru investiții necesare creșterii eficienței energetice a sistemului centralizat de furnizare a energiei termice în Municipiul București, a fost stabilită pe baza informațiilor și estimărilor disponibile anterior finalizării documentației tehnico-economice aferente proiectului.

Ulterior, pe parcursul elaborării documentației aferente studiului de fezabilitate, în

conformitate cu devizul general a rezultat că pentru reabilitarea celor 500 km de conductă sunt necesari aprox. 500 milioane Euro.

Având în vedere acest aspect, coroborat cu amploarea și complexitatea intervenției de reabilitare a 500 de km de rețea, precum și gradul de perturbare a traficului pe care intervenția l-ar presupune, pentru a putea permite implementarea proiectului în actuala perioadă de programare, AM POIM propune diminuarea valorii - țintă a indicatorului 2S62 de la 500 de km la 200 de km.

Prin această propunere nu se modifică portofoliul de proiecte de investiții, fiind vizată doar valoarea - țintă a unui indicator de realizare.

D. Completarea și revizuirea listei proiectelor majore (Tabelul 27)

În contextul elaborării Ghidului Solicitantului pentru proiecte noi de investiții aferente OS 4.3 *Reducerea suprafețelor poluate istoric*, AM POIM a fost notificată cu privire la intenția Ministerul Economiei, ME / CONVERSMIN SA, companie sub autoritatea ME, de pregătire a unui proiect major care vizează decontaminarea unor situri / obiective miniere. Având în vedere faptul că valoarea eligibilă estimată a proiectului depășește 50 de milioane de euro, coroborat cu prevederile OUG 40/2015, cu modificările și completările ulterioare, care permite, pentru POIM, încheierea de contracte de finanțare cu depășirea alocării la nivel de program în limita a 200%, AM POIM propune includerea acestui proiect în tabelul 27, lista proiectelor majore.

Acest tip de proiecte care vizează decontaminarea și ecologizarea siturilor poluate a fost analizat din punct de vedere al impactului asupra mediului în cadrul procedurii de evaluare strategică de mediu pentru POIM 2014 - 2020, finanțarea acestora fiind prevăzută în cadrul OS 4.3. Modificarea propusă vizează doar identificarea distinctă a unui proiect major de acest tip și menționarea acestuia în tabelul 27, lista proiectelor majore, anexă la Avizul de mediu nr. 3/20.08.2015 emis pentru POIM.

La nivelul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (IGSU) se află în curs de pregătire cu sprijin BEI - PASSA proiectul *Multirisc - Modul II* al cărui obiectiv general îl reprezintă creșterea nivelului de siguranță al populației, prin îmbunătățirea capacității de pregătire și de răspuns în cazul situațiilor de urgență generate de diferite tipuri de riscuri acoperite de IGSU, termenul estimat pentru finalizarea aplicației de finanțare fiind trim. IV/2018.

De asemenea, IGSU a notificat AM POIM cu privire la trei noi proiecte de investiții (*Concept modern integrat pentru managementul situațiilor de urgență - Viziune 2020, Intervenție aeriană eficientă - SAFE AIR VISION și Intervenție navală eficientă pentru ape mai sigure*) aflate în proces de pregătire în vederea transmiterii spre evaluare la nivelul AM în cursul trim. I/2019.

Având în vedere faptul că valoarea eligibilă estimată a proiectelor depășește 50 de milioane de euro / proiect, AM POIM propune completarea listei proiectelor majore prin includerea acestor proiecte pregătite de către IGSU în cadrul AP 5.

Prin proiectele IGSU propuse pentru completarea listei proiectelor majore, anexă la Avizul de Mediu, se are în vedere achiziția de echipamente de intervenție, dotarea cu software și construire / echiparea unor centre de pregătire. Acest tip de proiecte a fost analizat din punct de vedere al impactului asupra mediului în cadrul procedurii de evaluare strategică de mediu pentru POIM 2014 - 2020 în cadrul OS 5.2.

Având în vedere o serie de evoluții în procesul de pregătire, este necesară modificarea denumirii unor proiecte incluse în lista proiectelor majore (Tabelul 27 din POIM), după cum urmează:

- Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Călărași se redenumesc *Proiect regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată pentru aria de operare a Operatorului Regional în județele Călărași și Ialomița, în perioada 2014-2020*
- Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Suceava se redenumesc *Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată din județul Suceava în perioada 2014-2020*

Prin această propunere se modifică doar denumirea unor proiecte deja incluse în lista proiectelor majore, anexă la Avizul de mediu al POIM.

E. Ajustarea unor indicatori de măsurare a performanței în implementarea POIM

Pentru monitorizarea implementării POIM și accesarea în cursul anului 2019 a rezervei de performanță (6% din alocarea POIM, aproximativ 568,20 mil euro), în program sunt prevăzute, pentru fiecare axă prioritară, o serie de obiective de etapă care trebuie îndeplinite până la sfârșitul anului 2018.

În urma Comitetului de Monitorizare din 29 iunie 2018, Autoritatea de Management a fost mandatată să poarte negocieri cu CE în vederea unor ajustări ale instrumentului de măsurare a performanței programului, inclusiv prin diminuarea / creșterea unor ținte intermediare sau eventual prin renunțarea la un indicator de performanță și substituirea acestuia cu un alt indicator.

Precizăm faptul că ajustarea cadrului de performanță este motivată de necesitatea de adaptare la ritmul de implementare a priorităților și a proiectelor deja prevăzute de program și nu este de natură să afecteze tipurile de proiecte finanțabile în cadrul axelor prioritare și nici lista de investiții prioritizate.

Anexă: Lista proiectelor majore cu propunerile de modificare